

Congresul Autorităților Locale din Moldova

str. Columna 106A, Chisinau, Republica Moldova (secretariat)

tel. 22-35-09, fax 22-35-29, mob. 079588547, info@calm.md, www.calm.md

Buletin Informativ 3-17 Decembrie 2019

CUPRINS

CONGRESUL AUTORITĂȚILOR LOCALE ȘI REGIONALE AL CONSILIULUI EUROPEI A ÎNTREPRINS O VIZITĂ DE POST-MONITORIZARE ÎN REPUBLICA MOLDOVA!.....	2
MARCEL BOBEICA, PRIMARUL COMUNEI GANGURA, IALOVENI: „PRIMĂRIILE NICIODATĂ NU VOR PUTEA SĂ SOLUȚIONEZE PROBLEMA CANALIZĂRILOR, ESTE NEVOIE DE UN PROGRAM AL STATULUI".....	3
CALM A FOST PREMIAT PENTRU COOPERAREA CU ROMÂNIA!.....	6
PRIMARUL DE BĂRNOVA, OCNIȚA VALERIU SCUTELNIC: „NE DEZAVANTAJEAZĂ PERCEPȚIA UNORA CĂ AR EXISTA CHIȘINĂUL ȘI RESTUL ȚĂRII".....	7
REPREZENTANȚII APL VOR AVEA POSIBILITATEA SĂ CUNOASCĂ MODALITĂȚILE DE INTEGRAREA A MIGRAȚIEI ÎN DEZVOLTAREA LOCALĂ!.....	9
FEMEILE PRIMAR DIN SUD-ESTUL EUROPEI S-AU ÎNTRUNIT ÎN SERBIA!.....	10
IRIADA JITARI, PRIMAR DE SAUCA, OCNIȚA: „SĂ SE ÎNTOARCĂ MILIARDUL FURAT ȘI EU VOI PUTEA FACE TOT DE CE AVEM NEVOIE ÎN LOCALITATE".....	12
LOCUITORII ORAȘULUI ȘTEFAN VODĂ AU FOST CONSULTAȚI DE CĂTRE EXPERTII CALM!.....	14
CALM A AVUT MAI MULTE ÎNTREVEDERI CU PRIMARII DIN TERITORIU!.....	15
VICTOR ARTAMANIUC, PRIMARUL ORAȘULUI OCNIȚA: „PENTRU A SALVA SATELE ȘI ORAȘELE NOASTRE ESTE NEVOIE DE DESCENTRALIZARE ȘI AUTONOMIE LOCALĂ DEPLINĂ PENTRU APL".....	17
PREȘEDINTELE RAIONULUI DONDUȘENI VALENTIN CEBOTARI: „CALM-UL ESTE PUNTEA DE LEGĂTURĂ DINTRE PRIMARI ȘI GUVERNE".....	20
OBIECTIVELE ALEȘILOR LOCALI LA ÎNCEPUT DE MANDAT!.....	22
PRIMAR DE MEREȘEUCA, OCNIȚA EMILIA ALBU: „CALM-UL A DEVENIT UNICA ORGANIZAȚIE CARE NU NE REPARTIZEAZĂ PE CRITERII POLITICE".....	23
PRIMARUL ORAȘULUI OTACI DMITRII ZAVROTSCHII: „TREBUIE DOAR SĂ NE UNIM EFORTURILE ȘI SUNT CONVINS CĂ VOM REUȘI".....	25

CONGRESUL AUTORITĂȚILOR LOCALE ȘI REGIONALE AL CONSILIULUI EUROPEI A ÎNȚEPRINS O VIZITĂ DE POST-MONITORIZARE ÎN REPUBLICA MOLDOVA!

Pe site-ul Consiliului Europei a fost publicat un articol despre vizita de post-monitorizare a delegației Congresului Autorităților Locale și Regionale al Consiliului Europei în Republica Moldova. CALM a tradus în limba română textul publicat de Consiliul Europei.

O delegație a Congresului Autorităților Locale și Regionale al Consiliului Europei, formată din raportorii Congresului privind democrația locală și regională Gunn Marit Helgesen (Norvegia, PPE / CEC) și Marc Cools (Belgia, ILDG) au efectuat o vizită post-monitorizare la Chișinău, Republica Moldova, la 21 noiembrie 2019. Congresul a adoptat un raport privind democrația locală și regională în Republica Moldova la 4 aprilie 2019.

În cadrul vizitei delegația s-a întâlnit cu Ion Chicu, premierul Republicii Moldova, cu Aureliu Ciocoi, Ministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene, cu Serghei Pușcuța, Ministrul Finanțelor, cu Adrian Ermurachi, secretar general adjunct al Cancelariei de Stat, cu Reghina Apostolova, vicepreședinte al Comisiei parlamentare pentru administrație publică și dezvoltare regională și Irina Vlah, guvernator al UTA Găgăuzia.

Membrii delegației au discutat despre realizările și provocările implementării Foii de parcurs semnate în 2016 și Recomandării 436 (2019), în cadrul căror Congresul Consiliului Europei a invitat autoritățile Republicii Moldova să revină pe calea descentralizării prin implementarea adecvată și completă a tuturor recomandărilor anterioare ale Congresului. Această procedură de post-monitorizare a condus la o revizuire a Foii de parcurs pentru a ține cont de ultimele evoluții ale democrației locale și regionale din Republica Moldova și de angajamentul autorităților moldovenești în acest domeniu la toate nivelurile de guvernanță.

Republica Moldova a ratificat Carta europeană a autonomiei locale în 1997. Țările care au ratificat Carta și-au asumat obligațiile care reies din prevederile acesteia. Carta necesită respectarea unui

număr minim de drepturi ce stau la baza autonomiei locale în Europa. Congresul Autorităților Locale și Regionale al Consiliului Europei asigură respectarea acestor principii.

Sursa: www.calm.md,

MARCEL BOBEICA, PRIMARUL COMUNEI GANGURA, IALOVENI: „PRIMĂRIILE NICIODATĂ NU VOR PUTEA SĂ SOLUȚIONEZE PROBLEMA CANALIZĂRILOR, ESTE NEVOIE DE UN PROGRAM AL STATULUI”

Marcel Bobeica a devenit primarul comunei Gangura, Ialoveni la 29 de ani. După patru ani de activitate consătenii i-au acordat un nou vot de încredere. Cum reușește alesul local să schimbe lucrurile în localitate, dar și care ar fi soluțiile pentru ca APL să aibă mai multe posibilități este interviul pentru calm.md.

Ce v-a motivat să veniți în APL?

Marcel Bobeica: În anul 2011 am fost ales consilier local și văzând că nu exista un plan strategic, o planificare, lipsa o viziune de atragere a investițiilor, de a majora bugetul am decis să mă implic. M-am născut în această comună și îmi doream ca ea să se dezvolte tot așa ca și localitățile vecine.

În cei patru ani de mandat ați reușit să faceți multe schimbări?

Marcel Bobeica: Cred că destule. Dacă e să vorbim despre proiectele investiționale, în perioada 2015-2019 am reușit să asfaltăm circa 1,5 km de drum. Am reparat în variantă de pietriș peste 20 de km, am iluminat 46 de km de drum. Am construit mai multe stații de așteptare pentru călători, am reparat capital un bloc nou al grădiniței de copii, dar și primăria comunei, am dotat încăperile cu mobilă și echipament, am construit o scenă de vară, am gazificat peste 50% din teritoriul comunei noastre, cu susținerea proiectului ADR am construit o porțiune de drum care leagă satul nostru de localitatea vecină. În satul Gangura am reparat sistemul de apeduct, am construit un turn nou de aprovizionare cu apă, etc.

Cum ați identificat atâtea resurse financiare pentru toate aceste obiective?

Marcel Bobeica: În 2015, atunci când am devenit primar, bugetul comunei Gangura era de 2,3 milioane de lei, astăzi acesta constituie 5,6 milioane. Am reușit să creștem veniturile considerabil deoarece am dat în arendă o parte din bunurile și terenurile care nu erau utilizate. Aceste terenuri sunt deja prelucrate și doar din această activitate am obținut un venit de 520 mii de lei. Astfel a crescut și suma obținută din impozitul funciar, plus alte venituri. Din bugetul de stat ni s-au transferat bani pentru reparația drumurilor, numai anul trecut suma a constituit 5 milioane de lei. Am depus mai multe demersuri către conducerea țării, dar și către S.A. Moldova-Gaz și în toți acești patru ani am fost incluși în proiecte privind gazificarea. Astfel, în fiecare an localitatea noastră obține câte un nou nod de conectare a mai multor consumatori la gaze. În 2016, împreună cu un grup de inițiativă am depus documentele la FISM pentru renovarea și darea în exploatare a blocului patru al grădiniței și am obținut suma de 500 mii de lei de la Guvernul României. Tot prin intermediul FISM am reușit să reparăm pavilioanele, dar și să construim terenuri de joacă. Pe parcursul acestor patru ani ne-a susținut și Consiliul raional cu peste două milioane de lei.

Ați reușit să stabiliți parteneriate cu colegi din România sau din alte țări?

Marcel Bobeica: Am stabilit parteneriate cu trei comune din România. Primăria orașului Popești-Leordeni, România a aprobat suma de 1,5 milioane de lei pentru reparația capitală a grădiniței de copii din comuna noastră, inclusiv pentru extinderea spațiului, astfel încât toți copiii din comună să poată frecventa această instituție .

Se mai naște veșnicia în satele noastre?

Marcel Bobeica: În perioada 2011-2019 am analizat foarte atent cum decurge procesul de dezvoltare a localităților noastre. Din păcate, asistăm la niște fenomene cu care eu, dar cred că și colegii mei primari nu suntem de acord. Noi încercăm să creăm niște condiții favorabile pentru oameni dar, din păcate, tot impozitul din salariu pleacă în altă parte, nu la locul de trai al populației. Al doilea minus pe care îl văd este că noi încercăm să susținem agenții economici, să aducem diverse investiții, dar impozitul pe venit din activitatea juridică iarăși nu ajunge în

teritoriu. Sunt și alte impozite și taxe de care avem nevoie dar, din păcate, acestea nu vin în bugetele locale și populația migrează din comunele noastre spre orașe, alte localități mai dezvoltate sau chiar în afara țării deoarece nu pot să-și găsească la ei în comunitate un loc de muncă.

Recent Guvernul a aprobat unele modificări la politica bugetar-fiscală ce vizează APL...

Marcel Bobeica: Am analizat aceste modificări. Dacă vorbim de bugetul comunei Gangura, cele 25% din impozitul pe venitul din salariu vor aduce în buget 80 mii de lei. Comuna noastră este una medie, cu circa 2500 de locuitori. Dacă analizăm și alte venituri sau sume alocate pentru 2020 atunci constatăm că ele sunt foarte mici.

Ce obiective aveți pentru acest mandat?

Marcel Bobeica: Renovarea sistemului de aprovizionare cu apă, finisarea gazificării, asfaltarea unui drum în localitatea Alexandrovca, elaborarea proiectului de canalizare și atragerea unor investiții de peste hotare pentru a permite crearea noilor locuri de muncă, pentru a dezvolta infrastructura, etc.

Ați identificat acest agent economic străin?

Marcel Bobeica: Am discutat cu mai mulți, au venit în localitate, au văzut ce le putem oferi și urmează să fie luate niște decizii în afara Republicii Moldova.

Pentru realizarea proiectului de canalizare cunoașteți de unde ați putea obține aceste investiții?

Marcel Bobeica: Din păcate, asemenea investiții vin din Fondul Ecologic care, la moment, nu este funcțional. În perioada 2015-2019 am depus proiecte dar așa și nu am primit niciun răspuns. Pentru a construi sistemul de canalizare este nevoie de o sumă enormă, circa 30 de milioane de lei. Cred că acest lucru ar deveni posibil dacă am avea un program la nivel de țară și în fiecare an s-ar construi acest sistem într-un număr anumit de localități. Doar statul își poate permite asemenea cheltuieli, primăriile niciodată nu vor putea de sine stătător să soluționeze această problemă.

Vă mulțumim!

Ana Moraru, Serviciul de Comunicare al CALM

CALM A FOST PREMIAT PENTRU COOPERAREA CU ROMÂNIA!

În cadrul Galei Premiilor TVR Moldova, Congresului Autorităților Publice Locale din Moldova a obținut Premiul pentru cooperare cu România!

Premiul a fost înmănat reprezentantului CALM Alexandru Osadci de către Constantin Toma, primarul municipiului Buzău, membru în Comitetul Director al Asociației Municipiilor din România. Primarul municipiului Buzău s-a arătat onorat de faptul că trebuie să ofere un premiu al cooperării dintre primarii din România și primarii din Republica Moldova.

„Este un premiu pentru primarii care s-au constituit în 2010 într-o organizație care se numește Congresul Autorităților Locale din Moldova.” **Constantin Toma a declarat că un primar este mai important pentru localitatea lui decât președintele țării sau prim-ministrul, pentru că de hărnicia, de viziunea, de talentul acestuia depinde prezentul și, mai ales, viitorul tuturor oamenilor care trăiesc acolo.** „Suntem destul de ignorați în România, probabil ca și aici, dar cred că trebuie să ni se acorde mai multă încredere. Dragi primari moldoveni, basarabeni, români, Asociația Municipiilor din România este alături de Dvs pentru că într-adevăr ne putem schimba localitățile, iar dacă localitățile se schimbă în bine se schimbă și țara în bine.”

Coordonatorul de programe în cadrul CALM Alexandru Osadci a mulțumit TVR Moldova pentru această apreciere. „Este imposibil de a nega suportul de care ne bucurăm din partea autorităților locale din România, dar și al Asociațiilor Municipiilor, Orașelor și Comunelor din România.” Alexandru Osadci a scos în evidență faptul că grație reprezentanților asociațiilor autorităților locale din România avem posibilitatea să implementăm proiecte extrem de importante pentru comunitățile noastre din Republica Moldova, inclusiv în domeniul investițiilor capitale. „De asemenea, asociațiile autorităților locale din România ne susțin necondiționat în promovarea

intereselor APL din statul nostru pe arena internațională, în primul rând, în spațiul european. Avem doar cuvinte de apreciere pentru acest premiu. La mulți ani, TVR Moldova!"

În cadrul Galei Premiilor TVR Moldova sunt premiate personalități și instituții din spațiul românesc care au rezultate frumoase în domeniile lor de activitate. Printre categorii, se numără: promovarea istoriei și limbii române, a patrimoniului cultural, pentru performanță în educație, artă, afaceri, pentru responsabilitate socială.

Serviciul de Comunicare al CALM

PRIMARUL DE BÂRNOVA, OCNÎȚA VALERIU SCUTELNIC: „NE DEZAVANTAJEAZĂ PERCEPȚIA UNORA CĂ AR EXISTA CHIȘINĂUL ȘI RESTUL ȚĂRII”

Valeriu Scutelnic este primar la al treilea mandat în satul Bârnova, raionul Ocnița. Consideră că un ales local trebuie să fie răzbătător. Care sunt activitățile oamenilor din Bârnova, dar și despre preocupările alesului local aflăm din interviul pentru calm.md.

Colegii Dvs primari afirmă că sunteți un bun cunoscător al legislației și îi ajutați atunci când au anumite întrebări...

Valeriu Scutelnic: Sunt jurist de profesie și cunosc acest domeniu. Colaborăm deja cu colegii la primul mandat, deoarece și pe mine m-au ajutat alții, avem o colaborare bună chiar și cu primarii cu mai multă experiență fiindcă jurisprudența în țara noastră este tot timpul în schimbare.

Primarii din raionul Ocnița sunt avantajați de faptul că localitățile pe care le administrează sunt în apropiere de Ucraina sau dezavantajați că acestea sunt departe de Chișinău?

Valeriu Scutelnic: Cred că nimeni nu este nici avantajat, nici dezavantajat. Aceste diferențieri politice au fost o catastrofă pentru țară și trebuie să uităm de ele. Cred că această prăpastie a fost nivelată, țara s-a democratizat. Rezultatele depind de capacitățile persoanei, un primar trebuie să fie răzbitător. Ne dezavantajează percepția unora că ar exista Chișinăul și restul țării. Dacă ar fi toată țara, nu Chișinăul și restul, atunci am avea alte realități.

Ce ați reușit să faceți pentru comunitatea Dvs în aceste două mandate?

Valeriu Scutelnic: Câte ceva am reușit, chiar dacă mi-am dorit mai multe. Am investit circa 2,5 milioane lei în reparația gimnaziului, am izolat termic clădirea și din economiile la plata pentru agentul termic a fost posibil de procurat o tablă interactivă. Deja temperatura este constantă de 20-22 grade, iar în grădiniță sunt 23-24 grade. Împreună cu comunitatea am reușit să renovăm biserica care a fost construită acum 131 de ani. În 2012, când încă nu se prea știa ce este un mini-teren de fotbal am construit unul în Bârnova, deja trebuie să-l reparăm. Din 2011 reparăm în fiecare an câte doi km de drum în variantă albă, deoarece satul e mărișor și avem multe drumuri. Cu asfalt am reușit să acoperim 1,5 km de drum. Am elaborat proiectul tehnic pentru gazificarea unei zone din localitate, un alt proiect pentru apeduct, canalizare și stație de epurare, cred că rezultatele nu vor întârzia să apară. Cu banii proprii am deschis grădinița pentru 90 de copii, iar cu susținerea PNUD, a Fondului de Investiții Sociale din Moldova și a Guvernului României am reușit să modernizăm această instituție, astăzi aceasta fiind o instituție preșcolară performantă.

Care sunt activitățile oamenilor din Bârnova?

Valeriu Scutelnic: Preocuparea de bază este agricultura, dar există și puțină industrie. Avem o carieră de sustragere a nisipului de cuarț și o fabrică de prelucrare a acestuia. Ar fi bine să fie o piață de desfacere mai mare, deocamdată îl comercializăm doar la Chișinău. La această fabrică lucrează 56 de oameni, primesc salariu iar impozitul din venit ajunge în bugetul local. Nu e mult, dar e important că acești oameni au de lucru. Mai este o întreprindere agricolă cu peste trei mii de ha unde activează alte 60-70 de persoane.

Ce părere aveți despre activitatea CALM?

Valeriu Scutelnic: Am o părere bună. Vin permanent la CALM , elaborăm inițiative legislative, nu tot timpul reușim dar, într-o mare măsură, ridicăm ștacheta tot mai sus.

Vă mulțumim!

Sursa: www.calm.md

**REPREZENTANTII APL VOR AVEA POSIBILITATEA SĂ CUNOASCĂ MODALITĂȚILE DE
INTEGRAREA A MIGRAȚIEI ÎN DEZVOLTAREA LOCALĂ!**

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM, în parteneriat cu Proiectului PNUD Migrație și Dezvoltare Locală (MiDL) și Primăria municipiului Strășeni are onoarea de a invita reprezentanții APL la vizita de studiu în municipiul Strășeni cu genericul „Integrarea migrației în dezvoltarea locală. Modele de bune practici.” Evenimentul va avea loc la 17 decembrie 2019, între orele 9.30 și 14.00, la Primăria municipiului Strășeni din strada M. Eminescu nr. 32.

În perioada 2016 -2018, circa 38 primării din R. Moldova deja au testat și implementat cu succes un nou model de valorificare a migrației la nivel local, cu suportul Proiectului PNUD Migrație și Dezvoltare Locală (MiDL).

Alte 35 de primării au fost selectate pentru asistență în perioada 2019 -2022, iar alte peste 100 primării și-au manifestat interesul de a implica consătenii stabiliți cu traiul peste hotare în dezvoltarea locală și au inițiat pași concreți în acest sens: au lansat ideea de creare a Asociației de Băștinași, au inițiat colectarea datelor pe migrație și chiar au reușit să realizeze mici proiecte comune la nivel local. Unele din aceste primării s-au adresat la echipa de proiect sau la Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) pentru a obține explicații sau ghidare metodologică pentru o implementare mai bună a acestui nou model.

În acest context, CALM, în parteneriat cu Proiectul MiDL, planifică organizarea vizitei de studiu în municipiul Strășeni pentru localitățile ce NU BENEFICIAZĂ de asistența Proiectului PNUD Migrație și Dezvoltare Locală (MiDL), dar manifestă interes de a integra migrația în dezvoltarea locală sau chiar au inițiat pași concreți pentru a transforma migrația dintr-o problema într-o oportunitate la nivel local.

Astfel, prin participarea la vizita de studiu veți face cunoștință cu modelul municipiului Strășeni de integrare a migrației în dezvoltarea locală, constituirea asociației de băștinași, implementarea proiectelor comune, etc. De asemenea, veți afla despre cazul de succes al Primăriei municipiului Strășeni privind implementarea Metodologiei "Insule de Integritate", elaborarea strategiei și a planului local de integritate și acțiuni anticorupție, rezultatele obținute și impactul asupra comunității locale.

Vom aprecia mult dacă veți confirma participarea până la finele zilei de 13.12.2019, prin email la adresa irina.luncasu@calm.md sau la nr. de telefon 079588442.

Serviciul de Comunicare al CALM

FEMEILE PRIMAR DIN SUD-ESTUL EUROPEI S-AU ÎNTRUNIT ÎN SERBIA!

În perioada 5-7 decembrie, în orașul Sombor, Serbia a avut loc Forumul Femeilor Primar din Sud-Estul Europei. La evenimentul organizat de Rețeaua Asociațiilor Autorităților Locale din Europa de Sud-Est (NALAS), Asociația Orașelor și Municipalityților din Serbia (SCTM) și Primăria orașului Sombor au fost invitate și reprezentantele Congresului Autorităților Locale din Moldova: primarul de Palanca, Ștefan Vodă, președintele Rețelei Femeilor Primar din cadrul CALM Larisa Voloh, primarul comunei Sărata Veche, Fălești, Vicepreședinte CALM Maria Galiț și expertul Irina Luncașu.

Forumul a reunit peste 50 de femei primar și femei președinți ale adunărilor municipale din 12 țări din Europa de Sud-Est (SEE) cu scopul de a construi o coaliție pentru o mai bună integrare a problemelor de gen în cadrul politicilor locale și a bugetării sensibile la gen; de a facilita oportunitățile de relaționare și consolidare a cooperării dintre femeile primari și femeile președinți de Consilii municipale din Sud-Estul Europei, dar și de a elabora recomandările de politici regionale pentru bugetarea sensibilă la gen la nivel local, în regiunea Europei de Sud-Est.

De asemenea, în cadrul Forumului s-a făcut schimb de opinii între reprezentantele autorităților locale și asociațiile lor reprezentative privind rolul pe care autoritățile locale îl joacă în integrarea dimensiunii de gen, accentul fiind pus pe bugetarea sensibilă la gen, precum și importanța și beneficiile cooperării regionale în această privință. În debutul evenimentului, primarul or. Sombor Doamna Dusanka Golubovic, care este și președinte al Asociației Orașelor și Municipalităților din Serbia și vicepreședinte al NALAS a vorbit despre necesitatea consolidării cooperării între femeile primar din Sud-Estul Europei, afirmând că unul dintre obiectivele Forumului este de a determina starea egalității de gen în viața locală din Sud-Estul Europei.

Participantele au prezentat date statistice de gen în ceea ce privește relațiile dintre femei și bărbați în viața locală din Sud-Estul Europei.

Larisa Voloh, în calitate de Președinte al Rețelei Femeilor Primar din Cadrul CALM a vorbit despre participarea femeilor din Republica Moldova în procesul decizional, a făcut o prezentare a Rețelei Femeilor Primar din cadrul CALM, menționând că în urma alegerilor locale din 20 octombrie, în Republica Moldova au devenit primari 196 de femei. Primarul de Palanca a afirmat că în calitate de promotor consecvent al egalității de gen și al ideii că femeile trebuie să participe în organele de conducere la toate nivelurile, va pleda ori de câte ori va avea această posibilitate, atât de la tribune naționale, cât și internaționale, pentru o implicare cât mai activă a femeilor în procesul decizional.

De asemenea, Larisa Voloh a prezentat prioritățile Rețelei Femeilor Primar din cadrul CALM, a vorbit despre instruirile organizate de CALM pentru dezvoltarea capacităților femeilor primar, dar și despre promovarea femeilor la nivel local.

Forumul Femeilor Primar din Sud-Estul Europei face parte din proiectul NALAS „Promovarea e-învățării și a bazelor de cunoștințe regionale privind bugetarea sensibilă la gen”, sprijinit în cadrul proiectului *UN Women* „Promovarea politicilor și bugetelor responsabile de gen: către o guvernare transparentă, incluzivă și responsabilă în Republica Macedonia de Nord”, finanțat de Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare - SDC și Agenția Suedeză pentru Cooperare și Dezvoltare - Sida.

Serviciul de Comunicare al CALM

IRIADA JITARI, PRIMAR DE SAUCA, OCNITA: „SĂ SE ÎNTOARCĂ MILIARDUL FURAT ȘI EU VOI PUTEA FACE TOT DE CE AVEM NEVOIE ÎN LOCALITATE”

Iraida Jitari este primar la al treilea mandat în satul Sauca, raionul Ocnita. Consideră că un primar e ca un șef de depozit, tuturor trebuie să le soluționezi problemele iar salariile aleșilor locali sunt mai mici decât cele ale altor bugetari din teritoriu. Afirmă că abia la începutul lunii decembrie au primit bani pentru a achita salariile pentru perioada septembrie-noiembrie.

Cât e de greu sau cât de ușor este să fii primar?

Iraida Jitari: Ușor nu poate fi niciunui primar deoarece toate problemele din sat sunt și ale alesului local. Primarul trebuie să intervină dacă o familie cu mulți copii are nevoie de ajutor, dacă cineva e în stare de ebrietate sau dacă izbucnește un incendiu pe un lan.

Cum reușește primarul să-i împace pe toți?

Iraida Jitari: 24 din 24 de ore suntem la dispoziția cetățenilor. Am vrut acum să-mi iau concediu pentru anul 2016 și secretarul Consiliului local mi-a abrogat cererea deoarece suntem în primărie cinci persoane, fiecare are lucrul lui și nu poți delega atribuțiile tale altcuiva. Dacă am avea permisiunea să achităm măcar 50% din leafă celui care îl înlocuiește pe un coleg atunci am putea să delegăm unele atribuții, dar așa este lucrul pe care trebuie să-l faci zilnic și nu îți permiți să-i dai altcuiva sarcini suplimentare neacoperite financiar. Și toți parcă am fi în concediu, dar parcă suntem lucru.

Totuși, reușiți să soluționați multe dintre problemele cetățenilor...

Iraida Jitari: Reușim pentru că nu avem de ales. Cetățenii ne încredințează votul lor de încredere și nu putem să-i dezamăgim. Recent am organizat o mică sărbătoare pentru oamenii cu dizabilități. Cu ajutorul antreprenorilor din localitate le-am făcut câte un mic cadou măcar celor care au dizabilități de gradul I. Oamenii se uită la televizor și acolo se spune că se vor oferi ajutoare și pe nimeni nu interesează că nu avem nici un leu pentru așa ceva. Cu toate acestea, încercăm să avem grijă de copii și de persoanele în suferință.

Cum e bugetul la final de an?

Iraida Jitari: Gol-goluț. Abia la începutul lunii decembrie am primit salariul pentru perioada septembrie-noiembrie. Au fost majorate salariile în luna decembrie a anului trecut, după aprobarea bugetelor locale și aceste goluri create au fost acoperite abia acum, la sfârșit de an.

Suntem la reuniunea primarilor din raionul Ocnița ...

Iraida Jitari: Are loc ședința Filialei CALM din Ocnița. Noi avem statut, ne întâlnim, fiecare are o anumită experiență, ne împărtășim problemele. Colegul nostru Valeriu Scutelnic cunoaște foarte bine legile și niciodată nu ne refuză de a ne arăta soluțiile legale în cazul multor probleme. Este un lucru benefic deoarece dacă suntem uniți avem și rezultate. Avem și aleși locali la primul mandat care trebuie susținuți. Eu îmi amintesc de perioada când am devenit și eu primar acum 9 ani. Multe nu le cunoșteam. Pe vremuri am lucrat la Oficiul Poștal și mă simțeam șef acolo, la primărie însă uneori te simți ca un șef de depozit. Trebuie să aduci, să oferi, să soluționezi și mulți au salarii mai mari decât primarul.

Ce obiective aveți pentru acest mandat?

Iraida Jitari: La un seminar organizat de NDI ne-au întrebat ce ne-am dori dacă am avea o baghetă magică. Unul spunea apă, altul canalizare, eu am răspuns să se întoarcă miliardul care s-a furat și eu voi putea face tot de ce avem nevoie în localitate.

Și dacă nu apare bagheta magică, de ce ar fi nevoie în Sauca?

Iraida Jitari: Este nevoie de apă, canalizare, gazificare, mai avem de lucru la iluminatul stradal și la drumuri, așa ca la toată lumea.

Vă mulțumim!

Sursa: www.calm.md

LOCUITORII ORAȘULUI ȘTEFAN VODĂ AU FOST CONSULTAȚI DE CĂTRE EXPERTII CALM!

Vineri, 6 decembrie, experții CALM Alexandru Morcov și Ludmila Malai au fost invitați de către primarul orașului Ștefan Vodă Vladislav Cociu să participe la o ședință pentru a oferi explicații cetățenilor și reprezentanților APL privind cadrul normativ în domeniul prestării serviciului de apă și sanitație, metodologia de formare a tarifului, rambursarea creditelor care au fost luate de către autoritatea publică locală de nivelul II dar pusă pe responsabilitatea autorității publice locale de nivelul I, etc. La eveniment au venit mai mulți consilieri orașenești, reprezentanți ai întreprinderii municipale pe prestare a serviciilor comunale, ai societății civile, dar și alți locuitori ai orașului Ștefan Vodă.

Cetățenii au adresat mult mai multe întrebări privind responsabilitățile părților în cazul pierderilor de apă în cadrul blocurilor locative, din cauza rețelelor depășite de timp. Expertul CALM Ludmila Malai a afirmat că în lipsa unui cadru normativ adecvat în ceea ce privește activitatea asociațiilor de coproprietari în condominiu, neglijarea acestui subiect de către administrația publică centrală pune pe seama cetățenilor și a APL niște sarcini care nu pot fi soluționate de aceștia și care, în timp, vor genera probleme majore. „Nu este clar cine este proprietarul acestor clădiri și a bunurilor de utilitate comună din cadrul blocurilor locative, abordările fiind diferite de către APL-urile din Republica Moldova, deși problema este una comună. Fără o intervenție rapidă în modificarea cadrului normativ, elaborării și aprobării unei legi adecvate a condominiului, care să răspundă cerințelor zilelor noastre, cu trecerea timpului problema se va agrava și mai mult”, a explicat Ludmila Malai.

Expertul Alexandru Morcov a vorbit despre prevederile cadrului normativ existent în domeniul prestării serviciului de apă și sanitație, structura, forma și responsabilitățile de elaborare și aprobare a tarifelor pentru acest serviciu. De asemenea, reprezentantul CALM a făcut niște recomandări în ceea ce privește acțiunile pe care ar urma să le întreprindă APL și întreprinderea

municipală care gestionează acest serviciu. „Trebuie de făcut o analiză mai profundă pentru a identifica toate lacunele în activitatea acestei întreprinderi municipale și a serviciului, în general. Ca și în cazul majorității APL din Republica Moldova, serviciul de apă și sanitație este prestat în condițiile unor rețele construite în perioada sovietică, utilitatea acestora fiind depășită de mult timp. Sigur că ar fi necesară o investiție capitală pentru a schimba rețelele de apă și sanitație în orașul Ștefan Vodă dar, la moment, cei din APL și întreprinderea municipală încearcă să facă față acestei probleme reieșind din realitățile existente.”

Un alt subiect abordat de către proprietarii de locuințe din imediata apropiere de orașul Ștefan Vodă a fost privind schimbarea statutului de întovărășire pomicolă în localitate. Expertul Alexandru Morcov a menționat că pentru a răspunde solicitărilor acestor cetățeni care, de fapt, sunt locuitori ai orașului Ștefan Vodă, este necesar de a fi modificat cadrul normativ, altfel problema dată nu poate fi soluționată corect.

Serviciul de Comunicare al CALM

CALM A AVUT MAI MULTE ÎNTREVEDERI CU PRIMARIII DIN TERITORIU!

În perioada 4-5 decembrie 2019 au avut loc ședințele Asociațiilor Teritoriale ale CALM din Ocnița, Briceni, Dondușeni și Drochia. CALM a făcut cunoștință cu noii aleși locali, a prezentat serviciile sale, fiind alese și noile organe de conducere ale asociațiilor CALM din aceste regiuni.

Directorul executiv al CALM Viorel Furdui i-a felicitat pe aleșii locali cu ocazia votului de încredere acordat de către cetățenii din comunitățile pe care le reprezintă și a vorbit despre activitatea CALM, dar și despre schimbările legislative ce vizează activitatea APL. „CALM-ul reprezintă o voce unită a APL și doar împreună reușim să ne facem auziți și să avansăm în domeniul consolidării autonomiei locale.”

În alt context, Viorel Furdui a atras atenția asupra faptului că atât aleșii locali, cât și funcționarii ce activează în cadrul primăriilor pot beneficia de cursurile de instruire organizate de CALM, dar și alte evenimente de interes pentru APL. „Organizăm diverse evenimente la Chișinău, dar ne deplasăm și în teritoriu pentru a identifica probleme, dar și pentru a dezvolta capacități la nivel local. Fiecare întrunire a noastră este și o platformă de comunicare, transfer de bune practici și schimb de experiență și acestea vor continua.”

La evenimente au participat președinți și vicepreședinți de raioane, fiind abordate și subiecte de interes regional, membre ale CALM-ului fiind și unitățile administrativ-teritoriale de nivelul II. Noul președinte al raionului Dondușeni Valentin Cebotari, cu o experiență bogată în domeniul APL (16 ani primar al localității Târnova) i-a asigurat pe aleșii locali de toată susținerea.

Vicepreședintele raionului Drochia Iurie Ostavciuc, fost primar al satului Țarigrad a afirmat că cooperarea între nivel I și nivelul II ar trebui să fie în diferite domenii, prioritare fiind cel al dezvoltării infrastructurii, dar și de susținere a autonomiei financiare locale.

În contextul în care în această perioadă sunt elaborate bugetele locale, primarii au vorbit despre multiplele discrepanțe dintre competențele proprii și cele atribuite și puținele resurse financiare destinate APL. Unii aleșii locali din nordul RM au menționat că anterior obțineau permise de defrișări și de îngrijire a spațiilor verzi în teritoriu, acum însă, din cauza centralizării acestei proceduri, pentru a obține aceste acte sunt nevoiți să se deplaseze la Bălți, procesul fiind anevoios și de durată.

O altă problemă abordată de primarii din Briceni a fost privind utilizarea lacurilor și iazurilor. Un bazin acvatic poate avea mai mulți stăpâni, APL deține terenul de sub această sursă acvatică, statul este proprietar al apei în calitate de bogăție naturală, iar un alt proprietar este agentul economic care gestionează acest bun. Primarii au afirmat că impozitul pentru arendă este foarte mic, sunt unități administrativ-teritoriale în raza cărora sunt suprafețe de 50-60 ha de lacuri, iar pentru utilizarea acestora se plătește o sumă mică, adesea fiind incertă și proprietatea acestor resurse acvatice.

O altă temă de discuție a fost privind procedura anevoioasă de înregistrare la Cadastru a infrastructurii edilitare, cum ar fi drumurile, apeductele, gazoductele, etc.

Viorel Furdui i-a asigurat pe aleșii locali că toate aceste probleme se vor regăsi în inițiativele de modificare a legislației elaborate de CALM, fiind și subiecte de discuții în cadrul întrunirilor dintre experții CALM și reprezentanții autorităților centrale.

Expertul CALM Octav Ivanov a prezentat unele dintre serviciile pe care le oferă CALM APL: migrație și dezvoltare locală, asistență juridică, în domeniul financiar, social, apă și canalizare, atragerea de fonduri, etc. Un serviciu nou pe care CALM-ul este pregătit să-l presteze APL este în domeniul eficienței energetice, reducerea CO₂ și a energiilor regenerabile. Un alt element vizează eficiența energetică în domeniul asigurării cu apă și canalizare. „În satul Criva,

de exemplu, în rezultatul schimbării pompelor și motoarelor electrice, consumul de energie s-a micșorat cu circa 50%", a explicat expertul CALM. CALM își propune ca acest nou serviciu să devină funcțional începând cu anul 2020, astfel încât autoritățile publice locale să poată beneficia pe deplin și de acesta.

„În condițiile în care multe localități sunt depopulate iar o bună parte a băștinașilor sunt stabiliți cu traiul în afara localităților natale sau chiar peste hotare, de câțiva ani în cadrul CALM am dezvoltat Serviciul Migrație și Dezvoltare Locală. Astfel, împreună cu proiectul PNUD "Migrație și Dezvoltare Locală" II, realizat cu suportul Guvernului Elveției oferim mai multe tipuri de servicii APL privind implicarea migranților în dezvoltarea socio-economică a localităților natale, printre acestea fiind înregistrarea asociațiilor de băștinași, crearea bazelor de date a băștinașilor care locuiesc în altă localitate, încadrarea în strategiile locale a componentei de migrație, modalități de colectare a surselor financiare, elaborarea și implementarea inițiativelor comune APL – băștinași, etc." Expertul CALM, în prezentarea sa, a acordat o atenție deosebită modelului de implicare a migranților în dezvoltarea locală elaborat de proiectul PNUD "Migrație și Dezvoltare Locală", s-a axat pe aspectele cheie a modelului precum comunicarea și transparența, în același timp menționând rezultatele remarcabile obținute de localitățile ce au ales să meargă pe calea implicării migranților în dezvoltarea comunităților de baștină.

Un eveniment similar a avut loc la 6 decembrie la Nisporeni.

Serviciul de Comunicare al CALM

VICTOR ARTAMANIUC, PRIMARUL ORAȘULUI OCNITA: „PENTRU A SALVA SATELE ȘI ORAȘELE NOASTRE ESTE NEVOIE DE DESCENTRALIZARE ȘI AUTONOMIE LOCALĂ DEPLINĂ PENTRU APL”

Victor Artamaniuc a devenit primar la primul mandat în orașul Ocnița. Are experiență în domeniul administrației locale. Consideră că la alegerile din 20 octombrie oamenii au pus mai mare accent pe personalitatea candidatului decât pe culoarea politică a acestuia, iar în acest fel cetățenii ne arată că ar trebui să alegem descentralizarea.

Se dezvoltă orașul Ocnița?

Victor Artamaniuc: Avem de gând să îl dezvoltăm, deoarece până acum s-a cam bătut pasul pe loc, ca și în cazul altor orașe. Ne dorim să atragem cât mai multe investiții. Avem nevoie de schimbarea radicală a infrastructurii, de crearea locurilor de muncă. Orașul nostru nu dispune de o brutărie proprie și intenționăm în cel mai scurt timp să deschidem una, trebuie să creăm niște hale de prelucrare a merelor, pentru a face magiun, compot, etc.

Este nevoie și de bani pentru a realiza toate aceste obiective..

Victor Artamaniuc: În câteva zile plec în Republica Populară Chineză pentru a încheia unele contracte de parteneriat privind dezvoltarea infrastructurii, dar și pentru crearea locurilor de muncă. Cred că oamenii au obosit să umble prin lume. În orice țară ai pleca oricum dorul de casă te macină. Dacă ar fi aici de lucru oamenii nu ar mai fi nevoiți să se despartă de casă.

De ce ar mai avea nevoie APL pentru a contribui la dezvoltarea comunităților?

Victor Artamaniuc: În primul rând avem nevoie de o autonomie fermă. Fără distribuirea directă a surselor nu putem să elaborăm un buget solid, dar nici să planificăm cheltuielile.

De la independența RM autoritățile locale vorbesc despre descentralizare, autonomie. Se schimbă ceva în acest sens?

Victor Artamaniuc: Deocamdată se face mai multă politică, iar la acest capitol lucrurile nu se schimbă. Nu vorbesc doar de primăria orașului Ocnița, colegii din toată republica au aceleași probleme. Odată cu descentralizarea unor organizații mixte cum ar fi, de exemplu, poliția, trebuia să fie creat un suport pentru comunități, ele însă s-au descentralizat în așa fel încât, practic, nu participă în viața și activitatea comunității. **Unde e mai murdar răspunde primăria, în rest, unde e vorba de lux și de împărțirea fondurilor primăria nu are acces, cu părere de rău.** Pentru a salva satele și orașele noastre este nevoie de descentralizare și autonomie locală deplină pentru APL, iar Consiliile locale trebuie să decidă cum să-și dezvolte comunitățile.

Ce înseamnă această descentralizare?

Victor Artamaniuc: Un primar nu trebuie să fie atât de mult implicat în politică ci, mai degrabă, trebuie să fie un gospodar bun în comunitate. Chiar și la alegerile din 20 octombrie oamenii au pus mai mare accent pe personalitatea candidatului decât pe culoarea politică a acestuia. Cetățenii ne arată în așa fel cum ar trebui să procedăm, adică să alegem descentralizarea fiindcă un gospodar bun știe întotdeauna ce trebuie de făcut.

Dar îi trebuie și niște pârgii pentru a putea face ceva...

Victor Artamaniuc: Este adevărat. Noi putem fi buni gospodari, dar dacă nu sunt resurse devenim dependenți de centru. Toate taxele locale trebuie să rămână în bugetele noastre ca să putem dezvolta localitățile, dar dacă nu e nimic în buzunar nu prea ai despre ce vorbi.

Ce v-a motivat să candidați în condițiile în care primarii au posibilități atât de limitate?

Victor Artamaniuc: Trăiesc cu speranța, deoarece știu cum ar putea fi soluționate aceste probleme. Mizez pe susținerea colegilor, a conducerii CALM-ului, a Guvernului, poate vor ajunge la un numitor comun și s-or întoarce cu fața la oameni. Cetățenii mi-au acordat votul de încredere și eu sunt obligat să nu-i dezamăgesc. Am unele proiecte pe care trebuie să le implementez. Astăzi, de exemplu, în parteneriat cu Guvernul Republicii Cehe, deschidem un Centru medico-social pentru persoanele cu dizabilități. În orașul Ocnița avem 483 de asemenea persoane care nu au pe nimeni și așteaptă susținerea noastră. Mai există centre de acest gen în Țaul, Vulcănești, Chișinău, Bălți. Un alt obiectiv este de a deschide un azil de care să beneficieze și oamenii din satele din apropierea orașului nostru. Și în Europa tot sunt persoane cu dizabilități sau singure, dar forma de a trece prin viață și atitudinea față de ele e alta și noi ne dorim să le creăm condiții pentru a avea o viață mai blândă.

Cum vă doriți să arate orașul Ocnița peste patru ani?

Victor Artamaniuc: Îmi doresc să avem o infrastructură dezvoltată, obiecte de menire socio-culturală, fabrici și uzine pentru ca oamenii să rămână aici. Mă sperie faptul că nimeni nu produce nimic, deși Ocnița a fost un oraș industrializat. A rămas uzina de producere a metalelor care lucrează la o capacitate de 35-40 procente.

Vă mulțumim!

PREȘEDINTELE RAIONULUI DONDUȘENI VALENTIN CEBOTARI: „CALM-UL ESTE PUNTEA DE LEGĂTURĂ DINTRE PRIMARI ȘI GUVERNE”

Valentin Cebotari este noul președinte al raionului Dondușeni. A fost timp de 16 ani primar al localității Târnova. Într-un interviu pentru calm.md Valentin Cebotari ne spune care sunt obiectivele sale în noua funcție, dar și despre cooperarea cu APL de nivelul I și CALM.

Cum credeți că ar trebui să fie conlucrarea între APL de nivelul II și nivelul I?

Valentin Cebotari: Mi-aș dori ca această conlucrare să fie tot așa ca cea care există între nivelul întâi, adică perfectă. Vin din mediul rural, fiind primar timp de patru mandate cunosc la perfecție toate necesitățile și problemele cu care se confruntă fiecare localitate. Cred că înțeleg cel mai bine primarii din satele Republicii Moldova, nu doar din Dondușeni, deoarece problemele, practic, sunt identice. Din acest motiv sunt convins că vom avea o conlucrare ideală între nivelul II și nivelul I.

Unii reprezentanți ai APL afirmă că rolul nivelului II nu mai este cel de altă dată și chiar și-a cam pierdut utilitatea ...

Valentin Cebotari: Sunt de acord că nivelul II era implicat anterior în soluționarea problemelor de nivelul I, chiar dacă cei din APL de nivelul întâi cunosc mai bine problemele existente. **Nivelul II nu ar trebui să fie o sită prin care să fie cernute niște alocații neproporționale, după anumite criterii politice. Ar trebui ca fiecare APL să primească ceea ce merită, ținând cont de numărul populației, lungimea drumurilor și alte criterii clare pentru toți.** Trebuie să înțelegem că fiecare localitate are specificul său. Sarcina mea este ca în perioada mandatului de președinte al raionului Dondușeni să nu diferențiez reprezentanții APL.

Nu vă este dor de primăria din localitate?

Valentin Cebotari: Îmi este dor. În câteva zile va avea loc ședința în care îmi voi depune mandatul de consilier și de primar al comunei Târnova. Voi prezenta și o dare de seamă în fața cetățenilor care m-au ales în calitate de primar. Sper că colegii mei, dar și toți cetățenii comunei vor înțelege decizia pe care mi-am asumat-o. Cred că fiecărui om i se oferă uneori șansa de a crește, de a face mai mult.

Sunteți un sportiv de performanță. Ce veți încerca să faceți din acest punct de vedere pentru Dondușeni?

Valentin Cebotari: Cu părere de rău, centrul nostru raional este singurul din toată Republica Moldova care nu are un teren sportiv. Îmi voi depune toată sârguința pentru ca orașelul Dondușeni să dispună de un centru sportiv pentru tineret. Echipa noastră Donbasket este de câțiva ani campioană a RM, avem și alte echipe bune, dar neavând un teren sportiv, toate antrenamentele se desfășoară la Chișinău, e greu pentru sportivi, iar locuitorii din Dondușeni nu pot să-i vadă cum evoluează.

În calitate de ales local ați avut o colaborare foarte frumoasă cu CALM. Ce reprezintă această instituție pentru APL?

Valentin Cebotari: CALM-ul este puntea de legătură între primari și guverne. Nu fiecare primar are posibilitatea să vină la o întrunire cu un ministru sau cu un secretar de stat, CALM-ul însă participă la ședințele Guvernului. CALM-ul își face foarte bine munca, datorită CALM s-a reușit creșterea salariilor aleșilor locali, obținerea mai multor venituri din impozite la nivel local, descentralizarea Fondului Rutier și multe alte realizări. CALM-ul a fost persoana juridică ce i-a dus pe foarte mulți primari în mai multe regiuni ale Europei și le-a arătat modele de administrare. De acolo colegii mei s-au întors cu multă experiență. CALM-ul este cel mai bun avocat din RM pentru autoritățile locale.

Vă mulțumim!

OBIECTIVELE ALEȘILOR LOCALI LA ÎNCEPUT DE MANDAT!

Problemele cu care se confruntă aleșii locali la început de mandat dar și cooperarea cu CALM au fost principalele subiecte din cadrul primei reuniuni a edililor după alegerile locale. Abordăm aceste teme în cadrul emisiunii „La Înălțime cu CALM” cu protagoniștii ediției: directorul executiv al CALM [Viorel Furdui](#), primarul municipiului Bălți Renato Usatîi, primarul orașului Telenești [Vadim Lelic](#), primarul orașului Călărași Ion Olari, primarul orașului Criuleni Mihail Scifos, primarul comunei Stăuceni [Alexandru Vornicu](#) și expertul CALM [Alexandru Morcov](#). Vă mulțumim pentru că alegeți să fiți „La Înălțime cu CALM”! Oamenii informați sunt puternici!

Emisiunea poate fi accesată la următorul link:

<http://calm.md/libview.php?l=ro&idc=66&id=5740&t=/SERVICIUL-PRESA/Comunicate/OBIECTIVELE-ALEILOR-LOCALI-LA-INCEPUT-DE-MANDAT>

PRIMAR DE MEREȘEUCA, OCNITA EMILIA ALBU: „CALM-UL A DEVENIT UNICA ORGANIZATIE CARE NU NE REPARTIZEAZĂ PE CRITERII POLITICE”

Emilia Albu este primar la al șaselea mandat în Mereșeuca, Ocnița. Afirmă că deși are o experiență vastă în domeniul APL, periodic apelează la serviciile CALM. Tot datorită CALM a reușit să cunoască mai mulți aleși locali din alte zone ale Republicii Moldova și în cadrul discuțiilor sunt identificate cele mai bune soluții la o problemă sau alta.

Faptul că ați câștigat atâtea mandate este o binecuvântare pentru Dvs?

Emilia Albu: La primul mandat era o condamnare, acum deja este o binecuvântare. Chiar dacă probleme sunt, deja găsesc mai ușor soluțiile necesare. Dragostea față de satul meu natal, față de oamenii care au încredere în mine și permanent mă susțin mă determină să fac față provocărilor pentru prosperarea localității noastre.

Cât de mult vă ajută experiența acumulată?

Emilia Albu: Sigur că experiența mă ajută. Ne ajută și faptul că a fost implementat noul sistem de finanțare, dar și că banii din Fondul Rutier sunt distribuiți tuturor localităților. Aceste probleme care erau majore le-am soluționat cu susținerea CALM-ului și cu implicarea noastră, a tuturor, ceea ce constituie un mare beneficiu pentru comunitățile locale. Deja dispunem de niște bani care sunt calculați conform unei formule și nu sunt repartizați pe criterii de partid. Odată cu aprobarea noului sistem de finanțare deja cunoaștem ce venituri vom avea, ce cheltuieli, putem planifica un buget fără deficit, deși ne dorim ca la competențele pe care le avem să existe și acoperire financiară. Cred că pe viitor, împreună cu CALM-ul și ceilalți primari, vom reuși să avem și mai multe reușite în această privință.

Ne aflăm la reuniunea primarilor din raionul Ocnița...

Emilia Albu: Astăzi alegem conducerea Asociației Teritoriale a primarilor CALM din raionul Ocnița. Primarii la primul mandat au ocazia să afle despre activitatea CALM-ului, care sunt obiectivele acestei asociații. La evenimentul nostru participă directorul executiv al CALM Viorel Furdui, dar și președintele raionului Ocnița Iurie Plopa. Este o primă întrevvedere după alegerile locale din 20 octombrie. Dacă acum câțiva ani vocea CALM-ului nu era atât de bine auzită, astăzi CALM-ul a devenit unica organizație care ne unește, nu ne repartizează pe criterii politice și care se străduie să soluționeze problemele pe care le avem în teritoriu.

Cât de des solicitați sprijinul CALM-ului?

Emilia Albu: Se întâmplă foarte des în primele mandate. Și acum, chiar dacă sunt la al șaselea mandat, mă mai confrunt cu unele întrebări la care nu găsesc răspuns și atunci îmi vine în ajutor CALM-ul. Pentru ca o decizie să fie corectă din punct de vedere legitim mă consult cu experții CALM. De asemenea, periodic ne întâlnim cu primarii din alte raioane, datorită acestui fapt cunosc foarte mulți colegi și abordăm cu ei diverse subiecte, aflăm cum au procedat într-o situație sau alta. Tot cu CALM mergem în diverse vizite de studiu, inclusiv peste hotarele RM și întotdeauna avem de învățat lucruri utile.

Vă mulțumim!

Sursa: www.calm.md

PRIMARUL ORAȘULUI OTACI DMITRII ZAVROTSCHII: „TREBUIE DOAR SĂ NE UNIM EFORTURILE ȘI SUNT CONVINS CĂ VOM REUȘI”

Dmitrii Zavrotschii a devenit primar la primul mandat în orașul Otaci. A activat în cadrul Serviciului Vamal și îi părea rău să urmărească cum orașul său natal moare. Este convins că poate schimba lucrurile în localitatea sa, ceea ce l-a determinat să candideze pentru funcția de ales local iar cetățenii i-au acordat votul de încredere.

Prin ce este cunoscut orașul Otaci?

Dmitrii Zavrotschii: Circa 50% din locuitorii orașului Otaci sunt cetățeni de etnie romă. De asemenea, Otaciul este supranumit porțile Republicii Moldova.

Cum vă avantajează faptul că sunteți la granița Republicii Moldova?

Dmitrii Zavrotschii: Serviciul vamal are grijă de infrastructura obiectelor ce se află în imediata apropiere de granița statului, foarte mult transport internațional trece prin punctul nostru vamal, inclusiv prin cel feroviar.

Aceste oportunități contribuie la creșterea bunăstării cetățenilor?

Dmitrii Zavrotschii: Acest lucru oferă posibilitatea de a crea locuri de muncă și de a atrage investitori. Deocamdată, schimbări vizibile nu prea sunt, dar sunt convins că în scurt timp Otaciul va arăta altfel. Chiar acum mă așteaptă niște investitori care vor să ajungă pe piața internațională prin intermediul orașului nostru.

În ce domenii și-ar dori acești investitori să își deschidă afaceri la Otaci?

Dmitrii Zavrotschii: Domeniile de activitate sunt diverse, de la resursele energetice și de combustibil până la textile și croitorie.

Ce v-a motivat să deveniți primar?

Dmitrii Zavrotschii: Situația precară în care s-a pomenit orașul Otaci, atât din punct de vedere ecologic, dar și economic. Sunt născut în acest oraș și îmi părea nespun de rău să urmăresc cum orașul moare. Iată de ce mi-am propus să contribui la dezvoltarea acestuia.

De ce credeți că veți reuși?

Dmitrii Zavrotschii: Avem oameni deschiși, mulți își doresc să pună umărul pentru a produce schimbări, trebuie doar să ne unim eforturile, să atragem investitori și sunt convins că vom reuși.

Vă mulțumim!